

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
From: (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Tue 5/5/2020 9:02:02 PM
Subject: RE: BCG en COVID
Received: Tue 5/5/2020 9:02:04 PM
[Zoveel landen, zoveel zinnen - De geschiedenis van het BCG-vaccin 2016-3.pdf](#)
[CPT-richtlijn Vaccinatie met bacillus Calmette-Guérin.pdf](#)

Beste (10)(2e) en anderen,

Allereerst helder stuk.

Ik deel de zorgen van (10)(2e) over het aangetoonde nut (efficacy) en veiligheid van BCG-vaccinatie in het voorkomen van COVID-19 of in het verminderen van de klachten. Het gaat nu allemaal heel snel, onderzoeken zijn kortgeleden gestart, en vraag me af of je nu al resultaten kunt hebben. Wat tbc betreft, wachten we circa 6 weken voordat we van een goede response uitgaan (door de vorming van een ulceratie).

Het BCG is een bijzonder goedje, ontstaan door het veelvuldig verzwakken van een *Mycobacterium bovis* → *M. bovis* BCG. Calmette en Guérin hebben daar 10 jaar over gedaan. Er bestaan al 100 jaar controverses in de wereld over het effect op tuberculose. Er zijn believers en non-believers. Zie bijgevoegd artikel. Een statement die vaak gemaakt wordt, is dat het BCG vaccin in deze tijd nooit door de medische beoordelingscommissie zou komen (voor tbc).

Anderzijds: beschermend effect van BCG op andere ziekten zijn eerder aangetoond. Volgens mij het beste tegen lepra, niet verrassend want lepra wordt ook veroorzaakt door een mycobacterie. Verder is er volgens mij een effect in het reduceren van ziekenhuisopnames kinderen vanwege respiratoire ziekten. (10)(2e) (10)(2e) is een aantal jaren geleden bij deze onderzoeken betrokken geweest. Misschien haar nader vragen naar de onderzoeksresultaten op dit gebied.

De groep van Netea (Radboud UMC) heeft 2 studies opgezet/lopend.

- zorgmedewerkers. Primair endpoint: ziekte en ziekteverzuim. Secundair endpoint: opname/IC-opname/dood
- 60-plussers, met als primair endpoint ziekenhuisopname vanwege COVID-19-gerelateerde klachten

Netea heeft de onderzoeksprotocollen een keer gedeeld, met daarin ook exclusie criteria voor het onderzoek. Nuttig als het gaat om contra-indicaties mocht het tot vaccinatie komen. Ik stuur deze protocollen apart door.

Verder nog de BCG-richtlijn die wij opgesteld hebben voor het vaccineren van kinderen tegen tuberculose.

Groet en tot morgen,

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e)

Landelijke coördinator tuberculosebestrijding,
 RIVM - Centrum Infectieziektebestrijding
 Postbus 1, Interne postbak (10)(2e)
 3720 BA Bilthoven
 Mob: 06- (10)(2e)
 (10)(2e) @RIVM.nl
www.rivm.nl/infectieziekten

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: dinsdag 5 mei 2020 21:20
To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: FW: BCG en COVID

Ter info, hierbij het document dat (10)(2e) morgen met (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) bespreken.

Vrijwel alles van wat wij besproken hebben heeft (10)(2e) opgenomen.

Morgen praten we er verder over.

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Datum: 5 mei 2020 om 20:36:44 CEST

Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>, (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: FW: BCG en COVID

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

Hierbij de laatste versie.

(10)(2e) ik heb (10)(2e) nog gesproken en het blijkt, na interne terugkoppeling, dat de drie vaccins wel gelijktijdig geplaatst kunnen worden. Verder is de rol van de huisarts belangrijk voor het medische dossier ivm contra-indicaties die bij de ouderen kritisch kunnen zijn. Dit maakt de route van het uitsluiten van de huisartsen (nu) nog niet mogelijk.

Ik heb net (10)(2e) gesproken. Morgen is er geen overleg met VWS en bespreken (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (2 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e) dit onderwerp. (10)(2e) (10)(2e)2 (10)(2e) stuurt het doc door, zie mail hieronder. Duidelijkheid over de doelgroep is inderdaad belangrijk. De gezonde oudere is de groep die werd genoemd.

Gr (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

RIVM Centrum voor Bevolkingsonderzoek (PB (10)(2e) | Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

M: 06- (10)(2e) | Kamer (10)(2e) | www.rivm.nl

Aanwezig: (10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Sent: dinsdag 5 mei 2020 20:30

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: BCG en COVID

Beste (10)(2e),

Zoals net besproken stuur ik je hierbij de samenvatting van het gesprek tussen CIB ((10)(2e) (10)(2e)), DVP ((10)(2e) (10)(2e)) en CvB. Daarnaast heeft (10)(2e) het document aangevuld met informatie uit de gesprekken die ze intern heeft gevoerd.

Het is een eerste versie met de nodige taalfouten maar voor nu lijkt me dit voldoende om het gesprek met (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)4 (10)(2e) te voeren. Vanzelfsprekend horen we graag wat er uit dit gesprek is gekomen.

Donderdagochtend spreken (10)(2e) (10)(2e) en ik elkaar weer over met name het team en de onderlinge samenwerking.

Mvg (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

RIVM Centrum voor Bevolkingsonderzoek (PB (10)(2e) | Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

M: 06- (10)(2e) | Kamer (10)(2e) | www.rivm.nl

Aanwezig: (10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*